

**Bestuurlijke
Overeenkomst
Wonen, Welzijn, Zorg
Utrecht West**

2007REG15A

21 december 2006

Programma Wonen Zorg en Welzijn

Samenwerking Utrecht-West

Abcoude-Loenen-De Ronde Venen-Breukelen-Woerden-Montfoort-Oudewater-Lopik

Inleiding

In de regio Utrecht West wordt ernaar gestreefd dat iedere inwoner vanuit de eigen woonsituatie kan meedoen aan de samenleving. Dat geldt ook voor mensen met een hulpvraag zoals ouderen, mensen met een verstandelijke, lichamelijke of een psychische beperking en chronisch zieken. Het streven is er op gericht dat iedereen in Utrecht West die zorg en ondersteuning nodig heeft zo lang als mogelijk en wenselijk zelfstandig kan wonen, temidden van buurtbewoners én zolang als mogelijk de regie kan voeren over zijn of haar eigen leven. Anders geformuleerd Utrecht West geeft prioriteit aan het zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen van mensen in een woonwijk naar keuze, zodat iedereen in zijn eigen gemeente of wijk kan blijven wonen. Daarbij wordt gestreefd naar een variatie aan bij voorkeur kleinschalige woonvormen. Met deze Bestuurlijke overeenkomst wordt door de samenwerkende partijen -de provincie Utrecht, de gemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, Agis Zorgverzekeringen en cliëntenbelang- hieraan uitvoering gegeven.¹

Overwegingen

De vermaatschappelijking van de zorg brengt met zich mee dat ouderen, mensen met een functiebeperking zoals lichamelijk- en verstandelijk gehandicapten en (ex) psychiatrische patiënten en mensen die gebruik maken van de maatschappelijke opvang, zo lang mogelijk zelfstandig willen (blijven of gaan) wonen. Dit vraagt andere eisen aan de woning en de ondersteunende zorg- en dienstverlening.

De bevolkingsprognoses geven een sterke stijging van het aantal ouderen; dit impliceert een stijgende behoefte aan zelfstandige woningen met 24-uurs zorg (zorgwoningen) en zorg op afroep (aanpasbare woningen). Een extra groei van de zorgvraag valt te verwachten in de categorie mensen met een verstandelijke of mentale beperking (met name dementie).

De ontwikkelingen richting extramuralisering, kleinschaligheid en scheiden wonen/zorg (landelijk) blijven achter ten opzichte van het oorspronkelijke ambitieuze (presto)scenario. Om de opgave van deze bestuurlijke overeenkomst realistisch uit te voeren is gekozen voor het andantescenario².

Utrecht West is een sterk landelijk gebied waarbij sprake is van veel kleine kernen met hun specifieke problematiek. Dit vraagt een grotere inspanning voor wat betreft de spreiding van zorg en welzijn en de organisatie hiervan.

Er is in de regio sprake van gecompliceerde bouwlocaties, dure grond en een relatief groot aandeel particulier woningbezit.

Het vrijwilligerswerk en de mantelzorg zijn sterk ontwikkeld. Het welzijnswerk heeft wel een extra impuls nodig voor verdere professionalisering en productinnovatie. Een gevarieerd pakket aan welzijnsvoorzieningen kan de vraag naar zorg uitstellen.

¹ Voor een verklarende woordenlijst zie bijlage.

² Voor de mate van extramuralisering van zorgplaatsen worden landelijk twee scenario's gehanteerd, te weten andante (rustige afbouw intramuraal) en presto (ambitieuze afbouw). Zie: J. Singelenberg, "toekomstscenario's en planologische kengetallen wonen en zorg", Aedes-Arcades kenniscentrum Wonen-Zorg, Utrecht, mei 2004.

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) vraagt een grotere samenhang tussen preventieve, meer algemene voorzieningen en ondersteunende voorzieningen voor de individuele burger. In de WMO wordt de regierol neergelegd bij de gemeenten.

Deze overeenkomst geeft de gezamenlijke ambitie en de intentie om deze ambitie te verwezenlijken weer. De consequenties worden uitgewerkt in uitvoeringsplannen zoals verwoord in artikel 7 lid 4 en artikel 13 lid 1 en 2. Met de uitvoeringsplannen leggen de gemeenten het definitieve programma vast met de daarbij behorende (financiële) consequenties en inzet van andere partijen.

Partijen

De provincie Utrecht, hierna te noemen de provincie, in dezen vertegenwoordigd door mevrouw mr. J.G.J. Kamp, gedeputeerde voor het programma Wel Thuis! en voor de uitvoering van het besluit van gedeputeerde staten van Utrecht 12 december 2006.

De gemeente Abcoude, in dezen vertegenwoordigd door mevrouw drs. J. Vonk-Vedder, wethouder wonen, zorg en welzijn en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Abcoude 19 december 2006.

De gemeente Breukelen, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.J. Wisse, wethouder zorg en welzijn en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Breukelen 12 december 2006.

De gemeente Loenen, in dezen vertegenwoordigd door de heer J.P. Toonen, wethouder wonen en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Loenen 19 december 2006.

De gemeente Lopik, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.J. Spelt, wethouder wonen en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Lopik 7 november 2006.

De gemeente Montfoort, in dezen vertegenwoordigd door de heer J.H.W.M. Vinkenburg, wethouder wonen, zorg en welzijn en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Montfoort 19 december 2006.

De gemeente Oudewater, in dezen vertegenwoordigd door de heer N.J. Luuring, wethouder wonen, zorg en welzijn en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Oudewater 19 december 2006.

De gemeente De Ronde Venen, in dezen vertegenwoordigd door de heer J.M. van Breukelen, wethouder wonen, welzijn en zorg en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen 19 december 2006.

De gemeente Woerden, in dezen vertegenwoordigd door de heer J.C.H.G.M. Strik, wethouder wonen en voor de uitvoering van dit besluit van burgemeester en wethouders van Woerden 19 december 2006.

Agis zorgverzekeringen, als concessiehouder voor Zorgkantoor Utrecht, in dezen vertegenwoordigd door mevrouw A.H.M. Kuiper-Kapteijns, hoofd AWBZ.

Het Regionaal WelzijnsOverleg West, in dezen vertegenwoordigd door mevrouw drs. S. Tielrooij, directeur Stichting Welzijn Abcoude.

De Instellingen voor Verzorging en Verpleging Utrecht, in dezen vertegenwoordigd door de heer M. van der Kolk, bestuurslid.

Thuiszorg Alliantie Centraal Nederland, in dezen vertegenwoordigd door de heer C.T. Kruidenberg, lid bestuur.

De Vereniging Gehandicaptenzorg Utrecht, in dezen vertegenwoordigd door de heer drs. N. Peelen, lid bestuurlijk overleg.

Kwintes, in dezen vertegenwoordigd door de heer drs. J.W. van Zuthem, raad van bestuur Kwintes.

Altrecht, Geestelijke Gezondheidszorg, in dezen vertegenwoordigd door de heer drs. J.P.C.J.M. Dietvorst, stafadviseur.

CliëntenBelang Utrecht, in dezen vertegenwoordigd door mevrouw A.J.M.H. Laeven, directeur.

Woningbouwvereniging Westhoek Wonen, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Woningbouwvereniging Vecht en Omstreken, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Woningbouwvereniging Kockengen, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Woningcorporatie WUTA, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Woningbouwvereniging Goed Wonen, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Woningbouwvereniging Lopik, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Stichting Woonbelangen Weidegebied, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

Woningbouwvereniging Oudewater, in dezen vertegenwoordigd door de heer K. Lissendorp, directeur-bestuurder.

Woningbouwstichting Kamerik, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

GroenrandWonen, in dezen vertegenwoordigd door de heer G.M.C.M. van Rossum, directeur Stichting RWU.

SGBB, in dezen vertegenwoordigd door de heer G. van der Zwet, directeur/bestuurder.

Habion, in dezen vertegenwoordigd door de heer J. Vrije, directeur-bestuurder.

Woonzorg Nederland, in dezen vertegenwoordigd door de heer A. Troost, voorzitter Raad van Bestuur.

Doelstellingen

Artikel 1

1. Partijen streven ernaar dat in Utrecht West mensen behorende tot de doelgroep zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen indien zij dit wensen.
2. Partijen stellen zich ten doel op lokaal niveau de zelfredzaamheid, participatie en integratie van de doelgroep te ondersteunen en te bevorderen.
3. Partijen realiseren dit doel door in gezamenlijkheid bij te dragen aan de verbetering van de woon- en leefsituatie van de doelgroep, zowel door afstemming van de afzonderlijke activiteiten van partijen op elkaar als door samenwerking tussen partijen onderling, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid.
4. Voor mensen uit de doelgroep die niet meer in staat zijn de regie over het eigen leven te blijven voeren, ook niet door gebruik te maken van ondersteuning, wordt voorzien in de mogelijkheid tot 24-uurs zorg, waar mogelijk in kleinschalige setting met een adequaat zorg- en welzijnsaanbod.

De woonservicezone

Artikel 2

1. Een woonservicezone is een geografisch en sociaal samenhangend deel van een gemeente, waarbinnen:
 - a. verschillende vormen van zelfstandig en onzelfstandig wonen voor de doelgroep zijn gerealiseerd met gebruik van hetzelfde zorgkruispunt (een uitvalsbasis voor de zorgverlening) en/of coördinatiepunt (een plaats waar vraag en aanbod wat betreft de zorg met elkaar gecombineerd worden);
 - b. welzijnsactiviteiten en diensten aan huis gebracht worden of dichtbij te halen zijn, georganiseerd in of vanuit een locatie in de woonservicezone;
 - c. sprake is van een gemêleerde bevolkingsopbouw;
 - d. de fysieke en sociale woonomgeving zo is ingericht dat deze goed bereikbaar, toegankelijk en veilig is;
2. Op het niveau van de woonservicezones geven partijen vorm aan de vernieuwing en integratie van wonen, zorg, welzijn en diensten.

3. Vanuit het streven om een daadwerkelijke integratie te bewerkstelligen van wonen, welzijn en zorg starten de gemeenten, elk voor 1 november 2007 met de inrichting van minimaal één woonservicezone.
4. Partijen zullen, allereerst in de woonservicezones, de voorwaarden creëren voor een dekkend en kwalitatief sterk netwerk van (wijk)steunpunten. De intentie van partijen is dat hierin ook de eerstelijnszorg is opgenomen.
5. Bij kleine kernen zal het in de praktijk vaak nodig zijn om activiteiten in het kader van wonen met zorg en welzijn te combineren. De woningcorporaties, als aanbieders en beheerders van de wooncomponent kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het geclusterd huisvesten van activiteiten. Uiteraard zullen daarvoor per situatie afspraken gemaakt moeten worden met de ter plaatse werkzame partijen en de betreffende gemeente.

Wonen

Artikel 3

1. Partijen ondersteunen het proces van extramuralisering, dat leidt tot een grotere variatie aan geschikte bij voorkeur kleinschalige woonvormen en zorgcombinaties voor de verschillende doelgroepen.
2. Met betrekking tot de opgave ten behoeve van de toekomstige huisvesting van ouderen hanteren partijen de volgende uitgangspunten:
 - a. de opgave³ aan geschikte woningen voor 2015 wordt voor een zo groot mogelijk deel gerealiseerd binnen de bestaande -gestapelde- woningvoorraad (opplussen). Voor de totale behoefte aan geschikte woningen en de gemeentelijke aandelen daarin zie tabel bijlage 2.
 - b. bij alle nieuwbouw zal zoveel als mogelijk rekening worden gehouden met de mogelijkheid van zelfstandige bewoning door mensen behorende tot de doelgroep. Streven is om zoveel als mogelijk het niveau van drie sterren te realiseren.
 - c. voor wat betreft de zorgwoningen is het de ambitie van partijen de aantallen volgens het andantescenario te realiseren. In de eerste 4 jaren streven partijen ernaar minimaal 35% te realiseren en in de tweede fase tot 2015 de overige 65%. Voor de opgave op regionaal niveau en de gemeentelijke aandelen daarin zie tabel artikel 3 lid 5.
 - d. met betrekking tot de zorgwoningen verdient de realisatie van (mogelijkheden tot) clusterde woonvormen ten behoeve van beschermd wonen extra aandacht;
 - e. in de jaren tot 2015 wordt ernaar gestreefd per saldo tenminste vijftig procent (andante scenario) van de huidige grootschalige intramurale verzorgingshuiscapaciteit in de regio om te zetten in andere woonvormen, waar onder kleinschalige woonvormen.

³ De totale behoefte aan nultredenwoningen, een en tweesterrenwoningen, voor de gehele regio is 10390; Voor de totale behoefte aan aanpasbare woningen, bij nieuwbouw zijn dit de 3 sterrenwoningen, voor de gehele regio is 7950.

- f. de groei van ‘verzorgingshuisplaatsen’⁴ zal volledig extramuraal worden ingevuld. De aanwezigheid van een goede zorginfrastructuur is hierbij randvoorwaarde;
- g. partijen zullen bestaande en toekomstige bouwplannen beoordelen op de spreiding van geschikte woningen en woonvormen in de wijk en in de regio en op de mate van extramuralisering. Dit opdat in die wijken gedifferentieerde woonmilieus tot stand komen.
3. Met betrekking tot de opgave voor mensen met een psychische beperking hanteren partijen de volgende uitgangspunten:
- a. gemeenten en woningcorporaties zullen zich er actief en creatief voor inzetten dat er meer geschikte woningen voor mensen met een psychische beperking beschikbaar komen;
 - b. er wordt toegewerkt naar een gedifferentieerd woningaanbod met mogelijkheden voor diverse woonzorg combinaties; het gaat in de eerste plaats om kleinschalige woonvormen met een eigen ruimte (tweekamerwoningen), maar ook om groepswoningen in sociaal veilige wijken en buurten met diverse voorzieningen in de nabije omgeving;
 - c. er wordt ingezet op een juiste en evenwichtige spreiding van woningen voor mensen met een psychische beperking over de regio, in gemeenten en in de wijken;
 - d. uitbreiding van het RIBW- woonaanbod met 10 tot 15% en in relatie daarmee een uitbreiding ambulant GGZ-aanbod.
4. Met betrekking tot de opgave 2015 betreffende toekomstige huisvesting van mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking streven partijen naar optimale deelname aan de te ontwikkelen woonzorgzones in de gemeenten in deze regio, met in achtneming van de volgende uitgangspunten:
- een betaalbare huur (huursubsidiegrens);
 - levensloopbestendige, flexibele bouw;
 - zelfstandig wonen, kleinschalig met de mogelijkheid van clustering;
 - deelname aan gezamenlijke initiatieven, met andere doelgroepen respectievelijk sectoren.
5. De regionale behoefte⁵ van het benodigd aantal zorgwoningen tot 2015 is onderverdeeld in de volgende te realiseren aandelen per gemeente. Daarbij is het aantal in de kolom andante hetgeen partijen nastreven om minimaal te realiseren, en het aantal in de kolom presto hetgeen dat nodig is om de totale ambitie met betrekking tot het wonen te realiseren. Gemeenten kunnen onderling afspraken maken over verschuiving van een gedeelte van het aandeel van de ene gemeente naar de andere gemeente(n) en de manier waarop dit gebeurt.

⁴ Het begrip verzorgingshuisplaats is in de samenleving als begrip nog gangbaar en wordt in deze overeenkomst dan ook gebruikt om de transformatie weer te geven. Met de functionele aanspraken in de AWBZ spreken we officieel niet meer van verzorgingshuisplaats maar van lichte of zware zorg.

⁵ De totale opgave aan zorgwoningen en geschikte woningen is de behoefte aan woningen minus de bestaande voorraad. De bestaande woningvoorraad voor de doelgroep is beperkt aanwezig maar nog onvoldoende zichtbaar. In de uitvoeringsplannen komt deze voorraad in beeld.

Gemeente	Andante	Presto
Abcoude	90	130
Breukelen	160	240
De Ronde Venen	350	500
Loenen	90	130
Lopik	120	170
Montfoort	110	160
Oudewater	130	180
Woerden	470	670
Utrecht West	1.520	2.180

6. De woningcorporaties en zorgaanbieders zetten in op de toepassing van nieuwe technologieën op het gebied van wonen met zorg en welzijn en een adequate organisatie daarbij.
7. Om in de behoefte aan geschikte- en zorgwoningen te kunnen voorzien zal een substantieel deel van de realisatie in particuliere woningen moeten plaatsvinden.
 - a. Zo zal als er in een gemeente sprake is van een verbeteraanpak in de sociale sector, door de hierbij actieve woningcorporatie(s) en de gemeente getracht worden de particuliere eigenaren in deze aanpak te betrekken en ze daarin ook te ondersteunen.
 - b. Indien er door de zorgvragen van de eigenaar problemen ontstaan bij het beheer van een particuliere woning, kunnen woningcorporaties een bijdrage aan de oplossing bieden voor deze problematiek.
8. De daadwerkelijke realisatie van de in dit artikel opgenomen opgave in zowel de bestaande voorraad als in de nieuwbouw is mede afhankelijk van de snelheid en kwaliteit van de gemeentelijke besluitvorming ten aanzien van bestemmingsplannen, het beschikbaar stellen van nieuwe bouwlocaties en het verlenen van bouwvergunningen. Gemeenten verplichten zich om zich in te spannen, in het belang van de beschreven ambities. De Provincie zal zich inspannen om haar taken uit deze Bestuurlijke overeenkomst binnen de wet en regelgeving, haar beleid en naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid na te komen. Ingeval er door een partij een verzoek tot een concreet en uitgewerkt plan wordt gedaan op een uitzondering van provinciaal beleid, zal de provincie dit verzoek zoveel mogelijk in het licht van deze Bestuurlijke overeenkomst beoordelen.

Welzijns- en zorgdiensten

Artikel 4

1. Gemeenten hanteren ten behoeve van het welzijnsbeleid en de uitvoering daarvan een beleidscyclus. Overige partijen kunnen ook een beleidscyclus ten behoeve van het welzijnsbeleid hanteren.
2. Partijen garanderen de basisfuncties van welzijn. Deze zijn maaltijdvoorziening, alarmering en alarmopvolging, regie ondersteuning, informatie en advies, sociale contacten en zinvolle dagbesteding, hand- en spandiensten, mobiliteit en vervoer. Bewoners van het buitengebied van gemeenten vragen hierbij extra aandacht.
3. Het aanbod van welzijnsdiensten wordt lokaal vastgesteld en georganiseerd op basis van de vraag van de doelgroep en waar mogelijk en nodig met keuzevrijheid voor cliënten. Hiervoor maken de aanbieders hun aanbod inzichtelijk (prijs- en kwaliteitsverhouding)⁶.
4. Gemeenten maken over het vraaggestuurd welzijnsaanbod en de bijbehorende infrastructuur afspraken met aanbieders. Voor het stimuleren van productontwikkeling en differentiatie van het aanbod zullen aanbieders waar mogelijk door samenwerking gebruik maken van de schaalvoordelen.
5. Met name voor mensen met een verstandelijke en psychische beperking is het van belang dat de toegankelijkheid van de voorzieningen en het dienstenaanbod wordt vergroot.
6. Partijen onderzoeken of er mogelijkheden zijn om een Utrecht West Pas in te voeren. Deze pas kan de drempel voor de lagere inkomensgroepen binnen de doelgroep verlagen en dienen om maatwerk te leveren bij het aanbieden van een aantal voorzieningen.
7. Op lokaal niveau wordt door gemeenten zowel bij de aanbieders als bij de doelgroep gevolgd of het aangeboden pakket welzijnsdiensten nog past bij de vraag.
8. Zorgkantoor, gemeenten en zorgaanbieders maken afspraken over een vraaggestuurd zorgaanbod.
9. Uitgaande van de wens van de cliënt om zolang als mogelijk zo zelfstandig mogelijk te kunnen blijven wonen, is een goede beschikbaarheid voor de doelgroep van zowel de geplande als ongeplande zorg een vereiste.
10. Het zorgkantoor en, afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen, ook de gemeenten voeren een contracteringsbeleid dat recht doet aan hetgeen in deze overeenkomst is verwoord.
11. Zover als mogelijk is wordt gestalte gegeven aan een dekkend netwerk van 24-uurs onplanbare zorg. Extra aandacht hiervoor vragen de buitengebieden.

⁶ In de bijlage is een overzicht van de NIZW opgenomen als richtsnoer voor welzijnsvoorzieningen. De MO-groep maakt gebruik van een gelijksoortige indeling. De lijst is indicatief en niet limitatief.

- a. op regionaal niveau zal hiertoe, indien mogelijk, één meldcentrale worden vormgegeven. Hierbij zal ook de crisisdienst van de GGZ worden betrokken
 - b. de mogelijkheden voor inzet van ICT/domotica worden met behulp van minimaal één pilotproject onderzocht (als onderdeel en onder de voorwaarden van het provinciale project Toekomst Thuis!).
12. Bij de vormgeving van een vraaggericht aanbod voor zorg ten behoeve van de cliënten met een psychische, mentale of somatische beperking zal expliciet aandacht komen voor de afstemming tussen de eerstelijnsgezondheidszorg en de gespecialiseerde zorg. Voor wat betreft de cliënten met een psychische beperking is bovendien specifieke aandacht nodig voor de afstemming tussen de gemeentelijke zorg (w.o. collectieve preventie, OGGZ, ambulante verslavingszorg en dak- en thuislozenzorg) en de reguliere GGZ. Het instellen van de meld- en actiepunten OGGZ zal deze ontwikkeling ondersteunen.
13. Bij de organisatie en levering van welzijn en zorg is de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers onontbeerlijk. Gemeenten en zorgaanbieders blijven investeren in de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, ondermeer door de vorming van respijt zorg indien de mantelzorg (tijdelijk) niet meer kan worden geboden.
14. De mogelijkheden voor een (virtuele) vrijwilligersbank voor Utrecht West om beter gebruik te maken van het aanbod van vrijwilligers en dit aanbod te vergroten met nieuwe doelgroepen worden onderzocht.

Participatie

Artikel 5

1. Partijen spannen zich in om de toegankelijkheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid wat betreft de producten op het terrein van wonen, zorg en welzijn te bevorderen voor iedereen ongeacht inkomen.
2. Aan de keuzevrijheid van de cliënt wordt zoveel als mogelijk tegemoetgekomen door de cliënt zelf te laten bepalen welke zorgaanbieder de planbare zorg levert. Dit geldt ook zo veel mogelijk voor de keuze van de zorgvoorziening in geval van een indicatie verblijf op grond van de AWBZ.
3. Door partijen is op lokaal niveau cliëntparticipatie vormgegeven. Waar nodig zal deze versterkt of vernieuwd worden. Bij de verdere ontwikkeling kunnen methoden zoals benoemd in het handboek ‘Klanten betrekken bij wonen, welzijn en zorg’⁷ een hulpmiddel zijn. Tevens dient daarbij betrokken te worden de wetgeving voor de uitvoerende instellingen op het terrein van medezeggenschap van cliënten.

⁷ “Klanten betrekken bij wonen, welzijn en zorg. Draagvlak voor beleid. Een handboek” PP/CP Utrecht, december 2004.

Vervoer

Artikel 6

1. Ter ondersteuning van de uitgangspunten van deze overeenkomst dat iedere inwoner in Utrecht West vanuit de eigen woonsituatie mee moeten kunnen doen aan de samenleving, is een adequate vervoersvoorziening in Utrecht West van essentieel belang.
2. Welzijnsdiensten en zorgverlening moeten gehaald dan wel bezocht kunnen worden.
3. Bij toekomstige aanbestedingen voor openbaar vervoer en collectief vraagafhankelijk vervoer worden de ‘witte plekken’ van de vervoersvoorziening in Utrecht West betrokken.

Rol van Gemeenten

Artikel 7

1. Gemeenten hebben de regie in het lokale proces om vanuit hun geformuleerde visie op wonen-welzijn-zorg uitvoering te geven aan deze Bestuurlijke overeenkomst. Partijen erkennen deze regierol.
2. Ieder gemeente geeft gestalte aan de ‘éénloket gedachte’ van waaruit informatie, advies en cliëntondersteuning op in ieder geval de terreinen van wonen, zorg en welzijn gegeven kan worden.
3. Iedere gemeente stelt een of meerdere platform(en)/overlegorga(a)n(en) in waarin naast de gemeente in ieder geval de in deze gemeente actieve cliëntenorganisaties, woningcorporaties en aanbieders van welzijn en zorg participeren. Tevens wordt hierbij het zorgkantoor betrokken.
4. Om de doelstellingen van deze overeenkomst uit te voeren brengen gemeenten partijen –in een platform- bij elkaar, formuleren op basis van deze overeenkomst en aansluitend op de al aanwezige voorzieningen een lokaal uitvoeringsplan Wonen, welzijn en zorg op voor 1 november 2007⁸. Indien uit dit uitvoeringsplan blijkt dat zich onoverkomelijk grote problemen zullen voordoen bij het realiseren van de opgave, zal er eerst binnen het Samenwerkingsverband Utrecht West overleg plaatsvinden. Indien ook dit niet tot bevredigende oplossingen leidt, komen partijen weer bij elkaar om de dan ontstane situatie opnieuw te bespreken.
5. Ten behoeve van de regievoering en het up-to-date houden van de kennis over de lokale vraag monitoren gemeenten en partijen continu de (kwaliteits)ontwikkelingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

⁸Het betreft hier door de gemeenteraden geaccordeerde uitvoeringsplannen. Het Samenwerkingsverband Utrecht West is gestart met de uitwerking van deze bestuurlijke overeenkomst. Gemeenten hebben hierin hun krachten gebundeld. Het plan van aanpak houdt onder andere in: pilots in gemeenten Woerden en Breukelen, in april/mei in een werkconferentie met alle gemeenten, uitrollen van uitvoeringsplan naar andere gemeenten, een tweede werkconferentie waarin resterende knelpunten en oplossingen (bijv. regionale herallocering) aan bod komen.

Rol van de provincie⁹

Artikel 8

1. De provincie Utrecht zal:
 - a. de gemeenten ondersteunen in hun regierol en bij het realiseren van projecten op het gebied van wonen, zorg en welzijn;
 - b. de uitvoering van de afspraken in deze Bestuurlijke overeenkomst monitoren;
 - c. innovatieve (voorbeeld)projecten stimuleren en ondersteunen die een bijdrage leveren aan de realisering van de doelstellingen van deze overeenkomst;
 - d. wat betreft de realisering van innovatieve projecten samenwerking tussen partijen onderling en met eventuele andere organisaties stimuleren;
 - e. indien nodig het Ministerie van VWS en VROM benaderen om zulke vernieuwende projecten mede mogelijk te maken door het instellen van regelluwe ruimte en het beschikbaar stellen van rijksmiddelen.
 - f. gemeenten ondersteunen bij het opstellen van lokale uitvoeringsplannen, o.a. door het opzetten van een format daarvoor in overleg met gemeenten.

Rol woningcorporaties

Artikel 9

1. De woningcorporaties zetten zich primair in voor het realiseren van de opgave voor wat betreft het wonen zoals aangegeven in artikel 3 lid 2 onder a, b, c en d. De corporaties hebben de ambitie de aantallen uit de opgave te zullen realiseren, in overeenstemming met de productieafspraken tussen de woningcorporaties en de gemeenten.
2. Voor het realiseren van de afspraken uit deze overeenkomst zullen de woningcorporaties samenwerking zoeken met de overige partijen.

Rol welzijn- en zorgaanbieders

Artikel 10

1. Zorg- en welzijnaanbieders zetten zich primair in voor realiseren van een aanbod aan zorg- en welzijnsdiensten zoals aangegeven in artikel 4.
2. Voor het realiseren van de afspraken uit deze overeenkomst zullen de zorg- en welzijnaanbieders samenwerking zoeken met elkaar en overige partijen. In het belang van de cliënt treden woon, zorg- en welzijnsaanbieders uit hun concurrentieverhouding als het gaat om de organisatie – op bijvoorbeeld regionaal niveau - van een specifiek aanbod waar weinig vraag naar is.

⁹ De provincie heeft een investeringsbudget uitvoering regionale overeenkomsten, bestemd voor de regio's waar een Bestuurlijke overeenkomst wordt afgesloten. Uitgaande van drie regio's is er € 1 miljoen per regio beschikbaar voor concrete projectvoorstellen. Deze projectvoorstellen maken integraal onderdeel uit van de uitvoeringsplannen die de deelnemende gemeenten in de eerste helft van 2007 opstellen. De provincie zal naar aanleiding van deze voorstellen besluiten aan welke projecten dit bedrag besteed gaat worden. Zij zal hiervoor vooraf advies vragen aan relevante partijen.

Rol zorgkantoor

Artikel 11

1. Het zorgkantoor ondersteunt en stimuleert de realisering van de in deze overeenkomst gemaakte afspraken, zoals aangegeven in artikel 4, lid 8 en 10.

Rol Stuurgroep

Artikel 12

1. Deze bestuurlijke overeenkomst is tot stand gekomen na intensief overleg en met de inbreng van alle partijen binnen de stuurgroep.
2. De stuurgroep zal het proces en de resultaten monitoren. Hiervoor komt zij minimaal een maal per jaar bijeen.

Uitvoering en voortgang

Artikel 13

1. In de lokale uitvoeringsplannen Wonen, welzijn en zorg zullen gemeenten in ieder geval vastleggen:
 - a. het al aanwezige aanbod van zorgwoningen en geschikte woningen;
 - b. het nog te realiseren aanbod van zorgwoningen waarvan de eerste vier jaar van de looptijd van de overeenkomst in concrete plannen en projecten is uitgewerkt;
 - c. het te realiseren pakket aan diensten op het gebied van zorg en welzijn;
 - d. op welke wijze de nieuwe technologie op het gebied van wonen, welzijn en zorg kan worden toegepast;
 - e. de financiering van dit aanbod onder b, c en d;
 - f. dat wat van het aanbod onder a binnen de bestaande voorraad wordt gerealiseerd en welke locaties aanvullend beschikbaar dienen te komen;
 - g. het nog te realiseren aanbod van geschikte woningen waarbij strategie van het ‘opplussen’ van woningen naar het uiteindelijk gewenste kwaliteitsniveau nader wordt ingevuld;
 - h. hoe de plaatselijke vervoersvoorzieningen geregeld zijn, en waar de witte plekken zijn;
 - i. de lokale monitoring van de gemaakte afspraken;
 - j. de wijze van betrokkenheid van cliënten en cliëntenorganisaties.
2. Ter monitoring en ter ondersteuning van de uitvoering van deze overeenkomst wordt door de provincie, in samenspraak met de overige partijen een regionaal uitvoeringsplan opgesteld. Dit plan heeft een looptijd van 4 jaar. Het bevat de volgende elementen:
 - a. overleg over regionale aspecten zoals:
 - realisering op regionale schaal van voorzieningen voor complexe zorgvragers;
 - een mogelijk regionaal aanbod van bepaalde welzijnsvoorzieningen;

- realisering op locale en regionale schaal van voldoende zinvolle dagbesteding en daarvoor zonodig voorzieningen treffen die voldoen aan de vraag van de klant;
 - op het gebied van vervoer het benoemen van oplossingen voor de witte plekken.
- b. concretete uitvoeringsprojecten;
 - c. de wijze van monitoring van de ontwikkelingen.
3. Jaarlijks zal over de voortgang van de uitvoering en de stand van zaken rondom de gemeentelijke uitvoeringsplannen door gemeenten worden gerapporteerd aan de Stuurgroep. De provincie Utrecht coördineert deze rapportage.
 4. De provincie Utrecht neemt het initiatief tot overleg over de voortgang van de uitvoering van hetgeen is afgesproken in deze Bestuurlijke overeenkomst. Dit overleg vindt plaats met de Stuurgroep.

Bijlage

Artikel 14

1. Bij deze overeenkomst hoort de bijlage definities, behoefte geschikte woonvormen tot 2015 per gemeente en overzicht welzijnsvoorzieningen.
2. De in het eerste lid bedoelde bijlagen maakt een integraal deel van deze overeenkomst uit.
3. In geval van vermeende tegenstrijdigheden tussen het bepaalde in deze overeenkomst en de bijlage geldt het bepaalde in deze overeenkomst, tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen.

Overige bepalingen

Artikel 15

1. Deze Bestuurlijke overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2007 en eindigt uiterlijk op 31 december 2014.
2. Partijen spreken elkaar aan op hun verantwoordelijkheden inzake de gemaakte afspraken in deze Bestuurlijke overeenkomst en de uitvoeringsplannen, als bedoeld in artikel 13.
3. Indien:
 - a. de verplichtingen uit deze Bestuurlijke overeenkomst niet worden nagekomen;
 - b. er zich onvoorziene omstandigheden voordoen die van dien aard zijn dat de Bestuurlijke overeenkomst redelijkerwijs niet kan worden voortgezet;
 - c. door anderen dan bij de Bestuurlijke overeenkomst betrokken partijen aangegeven wordt dat de wens bestaat toe te willen treden;treden partijen in overleg over (de noodzaak) van nakoming, wijziging dan wel ontbinding van deze Bestuurlijke overeenkomst. Partijen kunnen de provincie Utrecht verzoeken daartoe het initiatief tot overleg te nemen.

4. Partijen brengen geen kosten in rekening voor deelname van hun vertegenwoordigers aan overleg over en voor het uitwisselen van informatie betreffende hetgeen in deze overeenkomst is afgesproken.
5. Partijen kunnen deze Bestuurlijke overeenkomst geheel of gedeeltelijk aangaan. Partijen dienen dit bij de ondertekening aan alle Partijen schriftelijk kenbaar te maken.
6. De overeenkomst wordt in eerste instantie aangegaan door de partijen zoals genoemd onder “Partijen” in deze Bestuurlijke overeenkomst, die de Bestuurlijke overeenkomst d.d. 21 december hebben ondertekend.
7. De onder “Partijen” in deze Bestuurlijke overeenkomst opgesomde Partijen die niet op 21 december 2006 de overeenkomst hebben ondertekend kunnen – los van artikel 15 lid 3 sub c van deze Bestuurlijke overeenkomst – tot 31 januari 2007 middels ondertekening tot deze Bestuurlijke overeenkomst toetreden. Alvorens tot ondertekening wordt overgegaan, zal deze partij de andere Partijen hiervan op de hoogte brengen.
- 8 Bij een wijziging van de formele situatie c.q. rechtspositie van Partijen, bijvoorbeeld doch niet beperkt tot fusie of overdracht van onderneming, zullen alle rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze Bestuurlijke overeenkomst geheel overgaan op de rechtsopvolger(s).

Aldus opgemaakt en ondertekend,

Utrecht, 21 december 2006.

NAMENS DE PROVINCIE UTRECHT,

mevrouw J.G.J. Kamp
gedeputeerde voor het programma Wel Thuis!

NAMENS DE GEMEENTE ABCOUDE,

mevrouw drs. J. Vonk-Vedder,
wethouder wonen, zorg en welzijn

NAMENS DE GEMEENTE BREUKELEN,

de heer G.J. Wisse
wethouder welzijn en zorg

NAMENS DE GEMEENTE LOENEN,

de heer J.P. Toonen
wethouder wonen

NAMENS DE GEMEENTE LOPIK,

de heer G.J. Spelt,
wethouder wonen

NAMENS DE GEMEENTE MONTFOORT,

de heer J.H.W.M. Vinkenburg,
wethouder wonen, zorg en welzijn

NAMENS DE GEMEENTE OUDEWATER,

de heer N.J. Luuring,
wethouder wonen, zorg en welzijn

NAMENS DE GEMEENTE DE RONDE VENEN,

de heer J.M. van Breukelen,
wethouder wonen, welzijn en zorg

NAMENS DE GEMEENTE WOERDEN,

de heer J.C.H.G.M. Strik,
wethouder wonen

NAMENS DE REGIONALE WONINGCORPORATIES UTRECHT WEST,

de heer G.M.C.M. van Rossum
directeur Stichting RWU

NAMENS DE WONINGBOUWVERENIGING OUDEWATER,

de heer K. Lissendorp
directeur-bestuurder

NAMENS DE VERENIGING GEHANDICAPTENZORG UTRECHT,

de heer drs. N. Peelen,
lid bestuurlijk overleg

NAMENS AGIS ZORGVERZEKERINGEN, ALS CONCESSIEHOUDER VOOR ZORGKANTOOR UTRECHT,

Mevrouw A.H.M. Kuiper-Kapteijns
hoofd AWBZ

NAMENS DE INSTELLINGEN VOOR VERZORGING EN VERPLEGING UTRECHT WEST,

de heer M. van der Kolk
bestuurslid

NAMENS HET REGIONAAL WELZIJSOVERLEG WEST,

mevrouw drs. S. Tielrooij
directeur Stichting Welzijn Abcoude

NAMENS THUISZORG ALLIANTIE CENTRAAL NEDERLAND,

De heer C.T. Kruidenberg
lid bestuur

NAMENS ALTRECHT, GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG,

de heer drs J.P.C.J.M. Dietvorst,
stafadviseur

NAMENS KWINTES,

de heer J.W. van Zuthem,
Raad van Bestuur

NAMENS CLIËNTENBELANG UTRECHT,

Mevrouw A.J.M.H. Laeven
directeur

NAMENS SGBB,

De heer G. van der Zwet,
directeur/bestuurder.

NAMENS HABION,

de heer J. Vrije,
directeur-bestuurder

NAMENS WOONZORG NEDERLAND,

de heer A. Troost,
voorzitter Raad van Bestuur

Bijlage 1 Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- a. doelgroep: iedere burger, nu en in de toekomst, in Utrecht West met een vraag op het gebied van wonen, welzijn en zorg, met daarbij een focus op ouderen, mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, mensen met een psychische beperking en chronisch zieken;
- b. partijen: de ondertekenaars van deze overeenkomst;
- c. stuurgroep: In de stuurgroep zijn de provincie Utrecht, gemeenten (Samenwerkingsverband Utrecht West), Woningcorporaties Utrecht West, Habion, SGBB en WoonZorg Nederland, Regionaal WelzijnsOverleg West, Instellingen voor Verzorging en Verpleging Utrecht, Thuiszorg Alliantie Centraal Nederland, Vereniging Gehandicaptenzorg Utrecht, Kwintes, Altrecht, Agis Zorgverzekering, en Cliëntenbelang Utrecht vertegenwoordigd;
- d. zorgpartijen: de ondertekenaars van deze overeenkomst die de zorgaanbieders vertegenwoordigen;
- e. 24-uurs zorg: zorg waarop op elk moment van de dag een beroep kan worden gedaan;
- f. eerstelijnszorg: laagdrempelige, generalistische zorg in de woonomgeving (w.o. huisartsenzorg);
- g. intramuraal wonen: wonen met zorg binnen een (zorg)instelling. Via één contract wordt wonen en zorg geboden;
- h. extramuraal wonen: wonen met zorg buiten een (zorg)instelling. Er is sprake van een juridische scheiding van wonen en zorg, dat wil zeggen dat er sprake is van een afzonderlijk huur- of koopcontract, en een afzonderlijk contract voor de levering van zorg;
- i. extramuralisering: het proces waarbij intramurale woonvormen worden omgezet in extramurale woonvormen;
- j. lokaal niveau: gemeentelijk niveau;
- k. regio Utrecht West (ook wel de regio of Utrecht West genoemd): het gebied bestaande uit de gemeenten Abcoude, Breukelen, Loenen, Lopik, Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen en Woerden;
- l. lokale partijen: de organisaties die op gemeentelijk niveau betrokken zijn bij wonen, welzijn en zorg;
- m. Utrecht-West Pas. Een kortingpas voor mensen met een beperkte financiële armslag te kunnen laten deelnemen aan uiteenlopende culturele, educatieve, welzijns- en sportieve activiteiten. De invoering van deze pas is zo een middel om productdifferentiatie te stimuleren via uitbreiding van participanten.
- n. opplussen: het verbeteren van bestaande woningen en woongebouwen tot toegankelijke, veilige en bruikbare huizen voor ouderen en mensen met een lichte functiebeperking.
- o. vraaggericht werken: een wijze van werken waarbij organisaties producten en diensten leveren vanuit de wensen en behoeften van klanten. Niet de producten en diensten, maar de vragen van de klanten staan hierbij dus centraal;
- p. respijtzorg: aanbod van vervangende zorg indien de mantelzorg (tijdelijk) niet kan worden geboden;
- q. zorgwoning is een:
 - viersterrenwoning:

- met de mogelijkheid van zorg op afroep of 24-uurszorg vanuit een zorg- en dienstverlening in de directe nabijheid.

Vaak gaat het om geclusterde vormen van wonen. Ook kleinschalig beschermde woonvormen vallen hieronder;

- r. geschikte woning: dit zijn nultredenwoningen of aanpasbare woningen:
 - een nultredenwoning is zonder trappen van buiten af bereikbaar en de primaire ruimtes (keuken, sanitair, woonkamer en minimaal een slaapkamer) bevinden zich op dezelfde woonlaag. Drempels in de woning zijn laag of ontbreken.
 - een aanpasbare woning is relatief geschikt om te worden aangepast tot levensloopwoning. Nultreden is een positief kenmerk maar niet noodzakelijk. Aanpasbaarheid stelt wel eisen aan de minimale maten binnen de woning (draaicirkels). Bij nieuwbouw is het niveau rolstoeltoegankelijk (***) sterren), bij het opplussen van bestaande woningen kan volstaan met het niveau van rollator-toegankelijk (*/**) sterren).
- s. levensloopwoning (ook wel 'levensloopgeschikte of levensloopbestendige woningen' genoemd) is het overkoepelende begrip voor woningen die geschikt zijn of eenvoudig geschikt zijn te maken voor bewoning tot op hoge leeftijd, ook in geval van fysieke handicaps of chronische ziekten van bewoners.
- t. de éénloketfunctie: loket van waaruit informatie, advies en cliëntondersteuning op in ieder geval de terreinen van wonen, zorg en welzijn wordt gegeven.

Bijlage 2 Behoeftte geschikte woonvormen tot 2015 per gemeente

Gemeente	Aanpasbaar (***)	Nultredewoningen (*/**)
Abcoude	500	640
Breukelen	850	1080
De ronde Venen	1830	2400
Loenen	490	630
Lopik	620	850
Montfoort	590	810
Oudewater	590	740
Woerden	2480	3240
Utrecht West	7950	10390

Bijlage 3 Overzicht welzijnsvoorzieningen

1. Participatie en sociale contacten

- *Deel uitmaken van de maatschappij*
- activeren van ouderen
- versterken van sociale netwerken
- intergenerationele projecten
- *Lering en vermaak*
- cursussen en educatie
- ontmoeting en recreatie
- *De wijk is bekend*
- ontsluiten van informatie over wijkvoorzieningen

2. Praktische dienstverlening¹⁰

- *In en om het huis, o.a.*
- boodschappen
- klusjes
- tuinonderhoud
- vervoer
- hondenuitlaatservice
- *Papierwerk*
- administratie
- hulp bij het invullen van (belasting)formulieren
- informatie, voorlichting en advies
- *Eten*
- maaltijden (bv tafeltje dekje) en restaurant
- *Lijf en leden*
- pedicure, kapper
- trombosedienst
- *Als het moeilijk wordt*
- alarmering, telefooncirkel
- zinvolle dagbesteding

3. Regieversterking

- *Advies en hulp aan huis*
- ouderenadvisering
- ondersteuning mantelzorg
- bezoekdiensten
- *Persoonlijke ontwikkeling*
- opstellen persoonlijke welzijnsplannen
- hulp bij psychische problemen
- procesmatige hulpverlening (maatschappelijk werk)

¹⁰ Met name in deze pijler dient de inzet van domotica overwogen te worden.